

Teza: zapoznanie się obwinionego z materiałami postępowania

Naruszenie art. 321 k.p.k. wobec szerokiej możliwości zapoznawania się obwinionego ze zgromadzonym materiałem dowodowym na etapie postępowania sądowego, a także wobec możliwości składania przed sądem wniosków dowodowych, tylko wyjątkowo może mieć wpływ na treść rozstrzygnięcia sądu.

sygn. akt **WO 169/17**

ORZECZENIE
z dnia 20 września 2018 roku

Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie

w składzie:

Przewodniczący: S WSD Piotr Dragon

Sędziowie: S WSD Stanisław Chmielewski

S WSD Sławomir Bereza /sprawozdawca/

Protokolant: Aneta Stefańska przy udziale Zastępcy Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego radcy prawnego Tomasza Mazurczaka,

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 20 września 2018 r. sprawy radcy prawnego P. S.,

obwinionego o popełnienie przewinienia dyscyplinarnego określonego w art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych w związku z art. 46 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego (załącznik do Uchwały Nr 3/2014 Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 22 listopada 2014 r.),

na skutek odwołania Obwinionego od orzeczenia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Krakowie z dnia 23 października 2017 r. wydanego w sprawie o sygn. akt OSD/KR 30/17,

orzeka:

1. zmienia zaskarżone orzeczenie:

a.

w zakresie przypisanego Obwinionemu czynu w ten sposób, że uznaje P. S. za winnego tego, że w okresie od dnia 3 stycznia 2016 r. do dnia 6 października 2016 r., pomimo wniosku klienta M. L. nie zwrócił mu otrzymanych od niego dokumentów dotyczących prowadzonej sprawy, tj. o popełnienie przewinienia dyscyplinarnego określonego w art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych w związku z art. 46 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego (załącznik do Uchwały Nr 3/2014 Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 22 listopada 2014 r.);

b.

w zakresie pkt II.3. w ten sposób, że obciąża Obwinionego P. S. zryczałtowanymi kosztami postępowania w kwocie 1000,00 zł (słownie: jeden tysiąc złotych) płatnymi na rzecz Okręgowej Izby Radców Prawnych w Krakowie;

2. utrzymuje w mocy zaskarżone orzeczenie w pozostałym zakresie;

3. zasądza od Obwinionego P. S. koszty postępowania odwoławczego przed Wyższym Sądem Dyscyplinarnym w zryczałtowanej kwocie 1200,00 zł (słownie: jeden tysiąc dwieście złotych) płatne na rzecz Krajowej Izby Radców Prawnych.

Uzasadnienie

Wobec skargi złożonej przez Pana M. L., Zastępcę Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Warszawie postanowieniem z dnia 1 kwietnia 2016 r., sygn. akt R.D. 42/16 wszczął dochodzenie w sprawie dotyczącej radcy prawnego P. S. w związku z nienależytym wykonywaniem przez niego zawodu radcy prawnego w bliżej nieokreślonym czasie, lecz nie później niż od grudnia 2013 r. w związku ze świadczeniem na rzecz Pana M. L. pomocy prawnej, tj. naruszenia art. 6 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, którego teksy jednolity stanowi załącznik do uchwały nr 8/ (...) Prezydium Krajowej Rady Radców Prawnych z dnia 28 grudnia 2010 r. w związku z art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych.

Postanowieniem z dnia 6 października 2016 r. Zastępcę Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Warszawie zadecydował o przedstawieniu radcy prawnemu P. S. zarzutu, iż „pomimo wniosku klienta pana M. L. nie zwrócił mu w okresie od grudnia 2015 r. do dnia 6 października 2016 r. otrzymanych od niego dokumentów oraz pism procesowych dotyczących prowadzonej sprawy, tj. popełnienia przewinienia dyscyplinarnego określonego w art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz. U. z 2016 r., poz. 233) w związku z art. 46 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, którego tekst jednolity stanowi załącznik do uchwały nr 3/2014 Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców prawnych z dnia 22 listopada 2014 r. ”.

W dniu 2 czerwca 2017 r. Zastępcę Rzecznika Dyscyplinarnego skierował wniosek o ukaranie radcy prawnego P. S. do Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Warszawie. Powyższy wniosek został przekazany wg właściwości do Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Krakowie, gdyż Obwiniony był już wówczas wpisany na listę radców prawnych prowadzoną przez Radę Okręgowej Izby Radców Prawnych w Krakowie pod numerem KR- (...). Stosownie zaś do art. 70² ust. 1 ustawy o radcach prawnych właściwym do rozpoznania sprawy jest okręgowy sąd

dyscyplinarny okręgowej izby radców prawnych, której obwiniony jest członkiem w chwili wszczęcia postępowania dyscyplinarnego. Mając na uwadze, iż dochodzenie w sprawie niniejszej zostało wszczęte w dniu 1 kwietnia 2016 r., to wskazać należy, iż Obwiniony P. S. został wpisany na listę radców prawnych prowadzoną przez Radę Okręgowej Izby Radców Prawnych w Krakowie na mocy uchwały nr 1359/ (...) z dnia 14 października 2015 r., która stała się ostateczna w dniu 23 listopada 2015 r.

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych w Krakowie, po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 13 października 2017 r. sprawy Obwinionego P. S. wydał w dniu 23 października 2017 r. orzeczenie, zgodnie z którym Obwiniony został uznany winnym popełnienia czynu zarzucanego mu we wniosku o ukaranie, a mianowicie, że „w okresie grudnia 2015 r. do 6 października 2016 r., pomimo wniosku klienta M. L. nie zwrócił mu otrzymanych od niego dokumentów oraz pism procesowych dotyczących prowadzonej sprawy”, tj. popełnienia przewinienia dyscyplinarnego określonego w art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz.U. z 2017 r., poz. 1870) w związku z art. 46 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, w brzmieniu nadanym Uchwałą nr 3/2014 Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców prawnych z dnia 22 listopada 2014 r. Za popełnienie ww. czynu Obwiniony został ukarany na podstawie art. 65 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych karą pieniężną w wysokości 5000 zł oraz na podstawie art. 65 ust. 2a ustawy o radcach prawnych zakazem wykonywania patronatu na okres trzech lat. Ponadto Obwiniony został obciążony zryczałtowanymi kosztami postępowania w kwocie 2500 zł.

U podstaw ww. orzeczenia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego legły poczynione na podstawie przeprowadzonego postępowania dowodowego ustalenia, oparte w szczególności na zeznaniach świadka R. L. oraz pokrzywdzonego M. L., a także dokumentacji korespondencji prowadzonej pocztą elektroniczną.

Z przeprowadzonych dowodów wynika, iż Obwiniony w grudniu 2013 roku podjął się reprezentowania pokrzywdzonego M. L. w sprawie o zapłatę, w związku z czym pokrzywdzony przekazał Obwinionemu związane ze sprawą dokumenty (w tym: umowę kupna samochodu, umowę sprzedaży samochodu, akt notarialny, postanowienie komornicze), niezbędne do wniesienia w jego imieniu stosownego powództwa. Z udzielanych przez Obwinionego

świadkowi R. L. informacji wynikało, iż zamierzał on skierować pozew do e-sądu w Lublinie, ale ostatecznie zdecydował się na wszczęcie sprawy przed Sądem Rejonowym w Piasecznie. Pokrzywdzony ustalił na podstawie akt sprawy Sądu Rejonowego w Piasecznie, iż pozew w jego sprawie został zwrócony Obwinionemu w sierpniu 2014 r. z uwagi na nieusunięcie przez Obwinionego braków formalnych. Wobec poczynionych ustaleń co do toku wszczętej przez Obwinionego sprawy, został on wezwany do zwrotu przekazanych mu dokumentów najpóźniej do dnia 2 stycznia 2016 r. Z uwagi, iż Obwiniony nie wywiązał się z powyższego obowiązku Pokrzywdzony złożył w dniu 10 lutego 2016 r. skargę do rzecznika dyscyplinarnego.

Od powyższego orzeczenia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego odwołanie złożył Obwiniony, zaskarżając je w całości oraz podnosząc następujące zarzuty:

1)

naruszenie art. 377 § 3 kpk w z art. 439 § 1 kpk związku z art. 130 kpk w związku

z art. 132 par. 4 kpk w związku z art. 74¹ ustawy o radcach prawnych poprzez przeprowadzenie rozprawy pod nieobecność obwinionego, który nie był o terminie rozprawy zawiadomiony (WO-93/2013),

2)

naruszenie art. 117 kpk w związku z art. 74¹ ustawy o radcach prawnych polegające na wydaniu orzeczenia pod nieobecność obwinionego w sytuacji, gdy zawiadomienie o terminie rozprawy wysłano na inny adres, niż wskazał obwiniony (patrz, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 stycznia 2014 r., sygn. IV KK 425/13),

3)

naruszenie art. 321 kpk w związku z art. 74¹ ustawy o radcach prawnych poprzez brak poinformowania obwinionego o zamknięciu dochodzenia i umożliwienia mu zapoznania się z materiałami postępowania a następnie złożenia stosownych wniosków dowodowych,

4)

naruszenie art. 338 kpk w związku z art. 74¹ ustawy o radcach prawnych poprzez brak pouczenia obwinionego o prawach i obowiązkach a tym samym pozbawienie go prawa do obrony,

5)

rażącą niewspółmierności orzeczonej kary dyscyplinarnej poprzez nałożenie na obwinionego kary pieniężnej, która to kara w oczywisty sposób jest nieadekwatna do zarzucanego obwinionemu czynu,

6)

naruszenie przepisów o właściwości poprzez prowadzenie dochodzenia przez niewłaściwy organ (OIRP w Warszawie), którego członkiem nie był obwiniony w momencie wszczęcia dochodzenia,

7)

naruszenie art. 70⁶ ustawy o radcach prawnych w związku z uchwałą KRRP z dnia 20 marca 2015 roku poprzez ustalenie kosztów postępowania dyscyplinarnego na poziomie 2500 PLN, pomimo, iż jest ona nieadekwatna do ilości i czasochłonności czynności procesowych, ilości rozpraw i posiedzeń oraz rodzaju u stopnia zawłości sprawy,

8)

niewwzględnienie w orzeczeniu art. 624 kpk w związku z art. 74¹ ustawy o radcach prawnych poprzez obciążenie obwinionego kosztami postępowania dyscyplinarnego pomimo jego trudnej sytuacji rodzinnej i materialnej.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny zważył co następuje:

Odwołanie Obwinionego zasługuje na uwzględnienie jedynie w części, co skutkowało zmianą zaskarżonego orzeczenia.

W ocenie Wyższego Sądu Dyscyplinarnego poczynione w sprawie ustalenia w zakresie stanu faktycznego nie pozwalają na ukaranie Obwinionemu za całość przypisanego mu czynu. W pierwszej kolejności należy podnieść, iż przesłanką niezbędną do przypisania radcy prawnemu deliktu dyscyplinarnego z art. 46 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego jest wystosowanie przez klienta odpowiedniego wniosku o zwrot dokumentów oraz pism procesowych. W sprawie niniejszej brak jest dowodów, by taki wniosek pokrzywdzony M. L. wystosował przed dniem 22 grudnia 2015 r. Z kolei wspomniany wniosek z dnia 22 grudnia 2015 r. jednoznacznie wskazuje jako termin zwrotu dokumentów dzień 2 stycznia 2016 r. Tym samym uznać należy, iż Obwinionego dopuścił się przewinienia dyscyplinarnego z art. 46 Kodeksu

Etyki Radcy Prawnego dopiero poczynawszy od dnia 3 stycznia 2016 r., co skutkowało koniecznością zmiany opisu przypisanego Obwinionemu czynu poprzez zawężenie terminu początkowego jego popełnienia z „od grudnia 2015 r.” na „od 3 stycznia 2016 r. Ponadto, art. 46 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego obejmuje swoją dyspozycją dwie kategorie dokumentów, tj. dokumenty otrzymane od klienta oraz pisma procesowe, a więc dokumenty wytworzone przez radcę prawnego jako pełnomocnika klienta w toku postępowania sądowego. W sprawie niniejszej brak podstaw, by przypisać Obwinionemu czyn podlegający na nie zwróceniu klientowi, pomimo jego wniosku, pism procesowych, gdyż żądanie klienta dotyczyło wyłącznie dokumentów, które zostały przekazane Obwinionemu celem wszczęcia stosownego postępowania sądowego. Powyższe również skutkowało koniecznością zmiany opisu przypisanego Obwinionemu czynu poprzez zawężenie przedmiotu, co do którego nastąpił brak wywiązania się z obowiązku zwrotu przez radcę prawnego, tj. z „dokumentów oraz pism procesowych” na „dokumentów”. Z uwagi, iż powyższa zmiana orzeczenia jest na korzyść Obwinionego Wyższy Sąd Dyscyplinarny był władny dokonać jej działając z urzędu. Jednocześnie zaznaczyć należy, iż powyższa zmiana opisu przypisanego Obwinionemu czynu nie daje podstaw do innej oceny jego charakteru niż dokonanej przez Okręgowy Sąd Dyscyplinarny.

W ocenie Wyższego Sądu Dyscyplinarnego na uwzględnienie zasługuje także zarzut Obwinionego w zakresie zasądzonych od niego kosztów postępowania przed Okręgowym Sądem Dyscyplinarnym. Mając na uwadze charakter sprawy oraz jej rozpoznanie na jednej rozprawie, na której przeprowadzono dowody osobowe, to adekwatnym było ustalenie wysokości zryczałtowanych kosztów na poziomie 1000,00 zł (jednego tysiąca złotych).

W pozostałym zakresie Wyższy Sąd Dyscyplinarny uznał podniesione zarzutu za nieuzasadnione, nie stwierdzając przy tym okoliczności z art. 439 § 1 kodeksu postępowania karnego stanowiących bezwzględne przyczyny odwoławcze. Powyższe skutkowało utrzymaniem w mocy zaskarżonego orzeczenia w pozostałej części.

Zarzut przeprowadzenia rozprawy pod nieobecność Obwinionego, który nie został o terminie zawiadomiony jest nieuprawniony. W świetle zgromadzonych w aktach sprawy dokumentów dotyczących odbioru przesyłek kierowanych do Obwinionego stwierdzić należy, iż zawiadomienie o terminie rozprawy przed Okręgowym Sądem Dyscyplinarnym wyznaczonej na dzień 13 października 2017 r. zostało odebrane osobiście przez Obwinionego P. S. w dniu 27 września 2017 r., o czym świadczy nadesłana dodatkowo przez Poczta Polska S.A. kopia karty doręczeń przesyłek poleconych obejmująca przesyłkę o numerze (00)959007731852182715, zawierającą wyżej wskazane zawiadomienie. Odnosząc się do wnioskowanego w odwołaniu dowodu z oryginału „potwierdzenia odbioru z dnia 27.09.2017 roku” (pomijając okoliczność, iż „dokument” ów z niewiadomych przyczyn znajdował się do dnia złożenia odwołania w posiadaniu Obwinionego, podczas, gdy powinien zostać zwrócony przez Poczta Polska S.A. do nadawcy), to wskazać należy, iż dowód ten z uwagi na brak na nim datownika placówki oddawczej jest pozbawiony wiarygodności, w szczególności przy uwzględnieniu treści opisanej wyżej karty odbioru przesyłek poleconych. Zwrócić także należy uwagę, iż skoro osoba podpisana na przedmiotowym potwierdzeniu odbioru jest osobą nieznaną Obwinionemu, to zastanawiający jest

w jaki sposób potwierdzenie to znalazło się w rękach Obwinionego. Tym samym Obwiniony mając wiedzę o terminie rozprawy, wynikającą z otrzymanego zawiadomienia, dobrowolnie zrezygnował z udziału w niej. Zgodnie zaś z art. 68³ ust. 2 ustawy o radcach prawnych „Niestawiennictwo obwinionego lub jego obrońcy na rozprawę, posiedzenie lub na wezwanie rzecznika dyscyplinarnego nie wstrzymuje rozpoznania sprawy lub przeprowadzenia czynności, chyba że należycie usprawiedliwią oni swoją nieobecność, jednocześnie wnosząc o odroczenie lub przerwanie rozprawy lub posiedzenia lub o nieprzeprowadzanie czynności przed rzecznikiem, albo sąd dyscyplinarny lub rzecznik dyscyplinarny z ważnych przyczyn uzna ich obecność za konieczną”. Wobec braku uznania obecności Obwinionego na rozprawie za konieczną Okręgowy Sąd Dyscyplinarny mógł więc rozpoznać sprawę. Dodatkowo wskazać należy, iż niezasadne jest powoływanie się Obwinionego na art. 439 § 1 pkt 11 kodeksu postępowania karnego, gdyż obecność Obwinionego na rozprawie przed Okręgowym Sądem Dyscyplinarnym nie była obowiązkowa.

Odnosząc się do zarzutu wysłania do Obwinionego zawiadomienia o terminie rozprawy na adres inny (wskazywany na wcześniejszym etapie postępowania - ul.

B. 15/30, K.) niż następnie wskazany w toku postępowania na jego późniejszym etapie (ul. (...), K.), to jest on o tyle niezasadny, że wobec faktycznego doręczenia zawiadomienia o terminie rozprawy i jego osobistego odbioru przez Obwinionego popełnione naruszenie przepisów postępowania nie miało wpływu na treść zapadłego orzeczenia. Podkreślić przede wszystkim należy, iż powyższe naruszenie nie pozbawiło Obwinionego możliwości czynnego udziału w rozprawie, czy też składania stosownych wniosków formalnych co do toku postępowania bądź wniosków dowodowych.

Nie znajduje uzasadnienia także zarzut braku zawiadomienia Obwinionego o zamknięciu dochodzenia i uniemożliwienia mu zapoznania się z aktami sprawy, a także braku pouczenia o prawach i obowiązkach, czym został pozbawiony możliwości swoich praw. W związku z powyższym podnieść należy, iż Obwiniony na każdym etapie postępowania miał możliwość zapoznania się aktami sprawy. Ponadto doręczenie Obwinionemu zawiadomienie o terminie rozprawy umożliwiło mu podjęcie zamierzonych czynności procesowych, czego Obwiniony jednak zaniechał (patrz, też postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 stycznia 2014 r., III KK 466/13: „Oczywiste jest, że naruszenie art. 321 k.p.k. wobec szerokiej możliwości zapoznawania się oskarżonego i obrońcy ze zgromadzonym materiałem dowodowym na etapie postępowania sądowego, a także wobec możliwości składania przed sądem wniosków dowodowych, tylko wyjątkowo może mieć wpływ na treść rozstrzygnięcia sądu I lub II instancji. ”). Nie sposób w stanie faktycznym sprawy niniejszej wskazać, iż przedmiotowe naruszenia mogło mieć wpływ na treść zapadłego orzeczenia.

W kontekście poczynionych ustaleń związanych z faktycznym doręčeniem Obwinionemu zawiadomienia o terminie rozprawy podkreślić należy, iż wnioskowane w odwołaniu, czy też na późniejszym etapie dowody z dokumentów prywatnych Obwinionego (tj. zawiadomienia o możliwości popełnienia przestępstwa oraz reklamacji „do poczty polskiej”, monitu Policji) na okoliczność doręczenia zawiadomienia o rozprawie wyznaczonej na dzień 13 października 2017 roku skierowanego do obwinionego osobie trzeciej nie stanowią wystarczającej podstawy do kwestionowania okoliczności wynikających z dokumentów przedłożonych przez

Poczte Polską S.A., a dowodzących osobistego odbioru zawiadomienia o rozprawie przez Obwinionego.

Odnosząc się do zarzutu rażącej niewspółmierności wymierzonej kary podnieść należy, iż w ocenie Wyższego Sądu Dyscyplinarnego charakter popełnionego czynu, mającego wymiar rażącego zaniedbania oraz postawa Obwinionego w pełni ją uzasadnia. Obwiniony nie podjął bowiem, pomimo znacznego upływu czasu, żadnych czynności, by skontaktować się z Pokrzywdzonym i rzeczowo wyjaśnić przyczyny powstania tego stanu sprawy, a wręcz unikał takiego kontaktu. Obwiniony, zakładając, iż utracił powierzone mu dokumenty, nie podjął także czynności celem pozyskania kopii innych egzemplarzy tychże dokumentów ze źródeł takich jak, np. akta komornicze, kancelaria notarialna. Nie można bowiem wykluczyć, iż podjęcie stosownych działań umożliwiłoby odzyskanie przynajmniej części dokumentów i ich zwrot pokrzywdzonemu. Co więcej, zwrócić należy uwagę, iż ewentualna utrata tychże dokumentów nie pozbawiała Obwinionego możliwości ponownego skierowania do właściwego sądu przyjętej do

prowadzenia sprawy, przy złożeniu stosownych wniosków dowodowych, o ile miałby on taką wolę i stosowne umocowanie. Obwiniony jednakże nie zrobił nic, by w zaistniałej sytuacji zminimalizować wymiar swojego zaniedbania i wywiązać się z przyjętych na siebie obowiązków, wynikających zarówno z faktu przynależności do samorządu radców prawnych, jak i z zawartej umowy z Pokrzywdzonym. W ocenie Wyższego Sądu Dyscyplinarnego orzeczona kara jest więc adekwatna zarówno do stopnia społecznej szkodliwości czynu, którego charakter podważa zaufanie do zawodu radcy prawnego jako zawodu zaufania publicznego, jak i do stopnia zawinienia Obwinionego.

W tym miejscu należy także odnieść się do wnioskowanego w odwołaniu dowodu z decyzji Burmistrza Gminy K. z dnia 30 października 2017 r. jaki i złożonej na rozprawie w dniu 20 września 2018 roku decyzji Burmistrza Gminy K. z dnia 7 września 2018 r. na okoliczność sytuacji materialnej Obwinionego. W pierwszej kolejności wskazać należy, iż załączony dokument (na dwóch kartach) pozbawiony jest cech decyzji administracyjnej, brak bowiem na nim stosownego podpisu oraz pieczęci. Ponadto jest to decyzja skierowana do Pani D. I.-S. i nie określa stosunków majątkowych Obwinionego z adresatką decyzji, a tym bardziej jego sytuacji majątkowej. Sytuacja ta nie wydaje się jednak tak trudna, jak usiłuje to przedstawiać Obwiniony, skoro już w styczniu 2018 r., a więc po upływie zaledwie jednego miesiąca po złożeniu odwołania Obwiniony zdecydował się na wykupienie wyjazdu zagranicznego w biurze (...) sp. z o.o. za kwotę 3219,00 zł za jedną osobę, wpłacając w terminie do 18 stycznia 2018 r. zaliczkę w kwocie 966,00 zł, co wynika z przedłożonego przez Obwinionego wraz z wnioskiem o odroczenie rozprawy wyznaczonej na dzień 12 lipca 2018 r. dokumentu podróży. Ubocznie zwrócić także należy uwagę, iż Obwiniony prowadzi działalność gospodarczą i posiada znaczne możliwości zarobkowe, tym bardziej, że - jak wynika z pieczęci, którą się posługuje - posiada nie tylko uprawnienia radcy prawnego, ale także uprawnienia doradcy podatkowego oraz syndyka licencjonowanego (por. także stronę internetową Obwinionego wskazywaną w jego pismach - ww.prawoipodatki.org).

Zarzut naruszenia przepisów o właściwości również należy uznać za chybiony. Przepisy ustawy o radcach prawnych regulują wyłącznie właściwość miejscową okręgowego sądu dyscyplinarnego, wskazując, iż właściwym jest ten sąd dyscyplinarny okręgowej izby radców prawnych, której obwiniony jest członkiem w chwili wszczęcia postępowania dyscyplinarnego (art. 70² ust. 1 ustawy o radcach prawnych). Brak natomiast odpowiedniego uregulowania w odniesieniu do właściwości rzeczników dyscyplinarnych. Mając na uwadze brzmienie np. art. 67¹ oraz art. 68 ust. 2 ustawy o radcach prawnych zasadne jest stwierdzenie, iż prowadzenie dochodzenia nie jest zastrzeżone dla rzeczników określonych według przynależności obwinionego do danej izby. Stąd też wszczęcie dochodzenia i jego przeprowadzenie, a następnie wniesienie wniosku o ukaranie przez Zastępcę Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Warszawie, pomimo iż na dzień wszczęcia dochodzenia Obwiniony był wpisany na listę radców prawnych prowadzoną przez Radę Okręgowej Izby Radców Prawnych w Krakowie - jak miało to miejsce w sprawie niniejszej - nie stanowiło naruszenia przepisów o postępowaniu w zakresie właściwości.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny postanowił nie uwzględnić wniosków Obwinionego o przeprowadzenie dowodów ze świadków na podstawie art. 170 § 1 pkt 5 kodeksu postępowania karnego. Podkreślić należy, iż wniosek w tym zakresie Obwiniony po raz pierwszy złożył dopiero po zamknięciu rozprawy przed Okręgowym Sądem Dyscyplinarnym, a następnie ponowił go w odwołaniu. Wskazani świadkowie zamieszkują poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, w tym w państwie nie należącym do Unii Europejskiej, co w oczywisty sposób determinuje znaczne utrudnienia zarówno w doręczeniu stosownych wezwań, jak i samo skuteczne przeprowadzenie dowodu, gdyż brak jest instrumentów prawnych zmierzających do wymuszenia stawienia. Ponadto, sformułowana przez Obwinionego teza dowodowa, pomimo, że ściśle związana z przedmiotem sprawy, nie pozwala na przyjęcie, iż wskazani świadkowie posiadają wiedzę na temat relacji pomiędzy Obwinionym a Pokrzywdzonym jako jego klientem, w szczególności Obwiniony nie wskazuje w jakich okolicznościach osoby te mogły pozyskać wiedzę na temat rzekomego zwrócenia przez niego dokumentów pokrzywdzonego. Zwrócić przy tym należy także uwagę, iż z wyjaśnień pokrzywdzonego wynika, że osoby wskazywane jako potencjalni świadkowie nie są mu znani. Jeżeli więc osoby te - zakładając teoretycznie - posiadałyby wiedzę o zwróceniu dokumentów przez Obwinionego, to wiedzę taką mogli pozyskać wyłącznie od samego Obwinionego. Podsumowując, uwzględnienie wniosków dowodowych Obwinionego zmierzałoby do przedłużenia postępowania, a ewentualne przeprowadzenie takich dowodów nie wnosiłoby do ustaleń sprawy żadnych nowych istotnych okoliczności.

O kosztach postępowania przed Wyższym Sąd Dyscyplinarny orzeczono stosownie do art. 70⁶ ust. 2 ustawy o radcach prawnych, obciążając nimi Obwinionego z uwagi na jego ukaranie w niniejszym postępowaniu dyscyplinarnym. Wysokości kosztów postępowania określono na poziomie niewiele wyższym od stawki minimalnej określonej w oparciu o § 1 ust. 1 pkt 2) w związku z § 1 ust. 2 Uchwały nr 86/ (...) Krajowej Rady Radców Prawnych z dnia 20 marca 2015 r. w sprawie określenia wysokości zryczałtowanych kosztów postępowania dyscyplinarnego z uwagi, iż w celu rozpoznania odwołania w sprawie niniejszej Wyższy Sąd Dyscyplinarny dwukrotnie wyznaczał terminy rozprawy.

Mając powyższe na uwadze Wyższy Sąd Dyscyplinarny orzekł jak w sentencji.